

TÖYSÄ-SEURA RY:N KERTOMUS TOIMINNASTA VUODELTA 2024

päiväty 17.2.2025

YLEISTÄ

Töysä-Seura ry on perustettu 18.9.1952, yhdistyksen rekisterinumero on 62332 ja y-tunnus 0893956-5.

Töysä-Seuralla on omat nettisivut, www.toysa-seura.fi, joista löytyy tietoja yhdistyksestä, sen historiasta ja toiminnasta. Nettisivujen kautta julkaistaan ajankohtaisia tietoja.

Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin 2.4.2024. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2023 tilinpäätös ja toimintakertomus. Syyskokous järjestettiin 20.11.2024. Johtokunta kokoontui 10 kertaa toimintaa suunnitellen ja valmistellen yleisiä kokouksia. Jäsenmäärä vuoden 2024 lopussa oli 79.

Töysän museo Sepänniemessä oli avoinna kesä-heinäkuun ajan. Makasiinimuseo ja kirkkokahvila oli avoinna sunnuntaisin kirkonmenon jälkeen. Kävijöitä on ollut Sepänniemessä n. 350 ja Makasiinimuseolla n. 200. Töysä-viikko järjestettiin perinteiseen tapaan kesäkuun alussa ja Töysä-päivän juhlaa vietettiin Töysän seurantalolla 9.6.2024. Tohtin äijäksi valittiin Janne Vuorela.

JOHTOKUNTA

Johtokuntaan kuuluivat kaudella 2024 puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka, varapuheenjohtaja Tarja Ylimäki, sihteeri Ritva Sorila ja jäsenet Pentti Ahopelto, Sirpa Hankaniemi, Pentti Hepojoki, Anne Hiipakka ja Pirkko Raja-aho ja Janne Vuorela. Johtokunta on kokoontunut vuoden aikana kahdeksan kertaa.

Syyskokouksessa 20.11.2024 puheenjohtajaksi vuodelle 2025 valittiin uudelleen Tapani Ala-Mutka. Johtokuntaan valittiin uudelleen kaikki aikaisemmat jäsenet.

JÄSENET

Vuosijäsenmaksu on ollut 5 € ja ainaisjäsenmaksu 20 €. Jäseniä on vuoden 2023 päättyessä 79. Jäsenistä kaikki ovat ainaisjäseniä. Jäsenmäärä on kasvanut vuoden aikana kolmella.

MUSEOT

Töysä-museo Sepänniemessä oli avoinna kesä- ja heinäkuussa keskiviikosta perjantaihin klo 10-16 ja lauantaisin ja sunnuntaisin klo 10-15. Museo oli suljettuna maanantaisin ja tiistaisin. Museo-oppaina toimi kaksi nuorta kesätyöntekijää, jotka olivat Alavuden kaupungin palkkaamia. Vuoden aikana museolla vieraili n. 350 henkilöä.

Museoiden ylläpitoa on tehty talkoilla ja yhteistyössä Sepänniemen Lomakylän kanssa. Sepänniemen Lomakylä vastasi nurmikoiden leikkauksesta kesän aikana.

Töysän vapaapalokunta avusti makasiinimuseon vesirännin kunnostuksessa.

Töysä-Seuran johtokunta teki talkoilla kevätsiivouksen Makasiinimuseolla 27.5. ja Sepänniemessä 3.6.

Töysän museoalueella toimii talo-, apteekki- ja kauppamuseo. Talomuseo on vanha 1800-luvulta peräisin oleva Vuorisalmen talo, joka on siirretty nykyiselle paikalleen 1970-luvulla. Apteekki- ja kauppamuseorakennus on peräisin 1860-luvulta, jossa on toiminut Töysän ensimmäinen kauppa, Salomon Ojanperän kauppa. Kauppamuseon esineet ja kalusteet ovat peräisin Kanervan, Hautalan ja Leskisen kaupoista. Esineitä on saatu lahjoituksena myöhemmin myös Hiipakan kaupasta Hakojärveltä. Museoalueelta sijaitsee myös sepän paja, kaksi aittaa, vesimylly ja savusauna. Sepän paja on kunnostettu näyttelykuntoon v. 2017 ja Savusauna v. 2020. Museolla on nähtävissä suutariverstasnäyttely, jonka opetusneuvos Ritva Sorila ja suutariperinteen tuntija Pauli Virtanen ovat suunnitelleet. Näyttelyssä on esillä töysäläistä suutariperinnettä. Esineistöä on saatu mm. Töysän Kenkätehtaalta ja Pauli Virtasen kokoelmista. Suutariverstasmuseo avattiin Töysä-päivillä 2015.

Makasiinimuseo sijaitsee kirkon vieressä. Töysä-Seura on saanut sen omistukseensa v. 1982 Töysän manttaalikunnalta. Rakennus alun perin ollut lainamakasiini, joka aloitti toiminnan Töysässä v. 1858. Lainamakasiinista lainattiin aikoinaan siemenviljaa kylvöä varten. Rakennus on kunnostettu lähetykskahvilaksi ja museoksi 2000-luvun alussa Ellen Ruuhelan aloitteesta. Makasiinissa on esillä vuosina 2012–2013 toteutettu Töysän kirkkohistoriaa esittelevä KIHINÄ-näyttely sekä maatalouteen liittyvää museoesineistöä. Makasiinimuseo ja kirkkokahvila on ollut avoinna sunnuntaisin jumalanpalveluksen jälkeen. Kävijöitä on ollut vuoden 2024 aikana n. 200.

Anne Hiipakan laatima opas ”Opas kävelykierrokselle Töysän kirkonseudulla” on monipuolinen tietopaketti kirkonseudun alueen historiasta ja nykyisyydestä. Opas on ollut myynnissä makasiinilla 5 euron hintaan.

JULKAISUTOIMINTA

Seuran julkaisema Kotiseudun kasvot -kotiseutujulkaisu nro 18 ilmestyi toukokuussa. Se oli laajuudeltaan 68-sivuinen. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa laadukkaana kotiseutujulkaisuna ja saavuttanut laajan lukijakunnan. Lehden painos oli 500 kappaletta. Sitä jäi varastoon tulevia vuosia varten. Vanhoja numeroita myydään jatkuvasti. Olemme pyrkineet tekemään sellaisen julkaisun, jota luetaan mielenkiinnolla ja jota voi esitellä kotiseutuasioista kiinnostuneille henkilöille ja Töysän ystäville.

Kotiseudun kasvot nro 19 on suunniteltu ilmestyväksi keväällä 2025.

DIGITAALISET PALVELUT

Töysä-Seuran Internet-palvelut siirrettiin vuonna 2023 Japo Oy:n verkkopalvelimelle. Web-hotellissa toimivat Töysä-Seuran nettisivut, esinetietokanta ja valokuvatietokanta. Nettisivuilla julkaistaan tietoja yhdistyksen toiminnasta ja museoista sekä ajankohtaisista tapahtumista.

Valokuvatietokanta

Töysä-Seura on digitoinut Töysän kirjaston kanssa yhteistyössä vuosina 2002-2007 Heikki Heikkolan ja Verner Vanhamäen ottamia lasinegatiiveja sekä Vaito Louhelan, Uuno Koivulan ja Väinö Hautalan ottamia valokuvia. Digitoituja valokuvia on yhteensä n. 10 000 kpl. Valokuvien julkaisua varten Töysä-seura on toteuttamassa yleisölle tarkoitettua Internet-pohjaista järjestelmää. Valokuvatietokanta on tarkoitus julkaista yleisön käyttöön v. 2025.

Esinetietokanta

Vuonna 2020 perustettiin esinetietokanta, jonne skannattiin kaikki museoesinekortit (n. 4600 kpl). Esinetietokanta ollut pohjana v. 2021 aloitetussa projektissa, jonka tavoitteena on inventoida ja valokuvata kaikki museoesineet ja tallentaa tiedot tietokantaan, josta niitä on helppo etsiä ja tutkia. Esinetietokannassa on tällä hetkellä 6561 esinettä, joista on valokuvattu 3216 kpl. Esinetietokanta on tarkoitus julkaista yleisön käyttöön v. 2025.

AVUSTUKSET

Alavuden kaupungin toiminta-avustus

Kaupungilta saatiin vuodeksi 2024 toiminta-avustusta 1500 €. Avustuksella on saatu ylläpidettyä museotoimintaa makasiinimuseolla ja Töysän museolla Sepänniemessä. Kaupungin tuki on ollut hyvin tärkeää Töysä-Seuran toiminnalle.

Kesätyöntekijät museolla

Alavuden kaupunki on palkannut Töysän museolle yhden kesätyöntekijän kahdeksi kuukaudeksi. Tämän ansiosta Töysä-Seura on voinut pitää Töysän museot Sepänniemessä avoinna kesäkuun ja heinäkuun ajan.

TAPAHTUMAT

Perinteinen Töysä-viikko järjestettiin kesäkuun alussa 2.-9.6. Viikon aikana järjestettiin useita tapahtumia. Töysä-Seura toimi organisaattorina.

Töysä-viikko

Su 2.6. Jumalanpalvelus. Musiikki Risto Lehtinen ja Jussi Vuorela, jonka jälkeen Makasiinikahvilan ja -museon avajaiset.

Ma 3.6. Nuorisoseuralla ”Kesälaulut” Ikivihreät, joht. Pirkko Rankila.

Ti 4.6. Isokallion laavulla luontokirkko. Seurakunta, OmaSp.

Ke 5.6. tutustuminen Töysän museoon, Töysä-Seura, tarinahetki Töysän museolla, Risto Koivula ja Jussi Vuorela Band

Sepänniemen lavalla.

To 6.6. kesäkarkelot Seniorituvalla, EL-Töysän yhdistys, torstaipyöräily, Töysä kk – Hakojärvi, Talsijat ja Töysän Raittiusyhdistys.

Pe 7.6. Pihakirppis ja riukuaidan tekoa Töysän Nuorisoseuralla, Töysän yhdistysten yhteiskokous Nuorisoseuralla ja illalla Pubi-ilta Töysän Nuorisoseuralla

La 8.6. Tohnisen tytöt Sepänniemessä ”Elämäni piisi”, Hakojärvellä avoimet kylät, Hakojärvihölkä ja Kruunuhäät Töysän Nuorisoseuralla.

Su 9.6. Jumalanpalvelus Töysän kirkossa, jonka jälkeen sankarihaudoilla käynti. Tämän jälkeen Töysä-päivän juhla Töysän nuorisoseuralla, juhlapuhujana sosiaalineuvos Hanna Mäkynen.

Tohnisen Äijäksi 2024 julistettiin Janne Vuorela.

Heimo Harjun valokuvanäyttely Töysä-talolla 14.6.-31.7.2024. Töysä-Seura avusti näyttelyn avajaisten järjestelyissä.

Etelä-Pohjanmaan museopäivänä Töysän museolla järjestettiin yhteistyössä Töysän karjalaisten kanssa 25.8. Museo oli avoinna yleisölle ja ohjelmassa oli kyykänheittoa aikuisille ja lapsille. Tapahtumaan osallistui parikymmentä henkilöä.

MUISTOMERKIT

Töysä-Seura on vastannut Alavuden kaupungin kanssa yhteistyössä paikallisten muistomerkkien ylläpidosta. Nämä muistomerkit ovat Tohnin ristiraunio, Juho Inhan raivaajamuistomerkki Tuurissa, Toivo Kärjen reliefi makasiinimuseolla ja Ivar Wilskmanin patsas, Elli Pihlajan muistokivi sekä siirtolaisten muistomerkki Töysän kirkonkylässä. Uutena muistomerkkinä on Sulo Penttilän reliefi Töysän museolla Sepänniemessä.

YHTEISTOIMINTA JA EDUSTUKSET

Suomen kotiseutuliitto

Kotiseutuliiton vuosikokous 31.8.2024. Töysä-Seurasta ei osallistunut yhtään edustajaa.

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistys

Töysä-Seura on Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen jäsen. Seuraamme yhdistyksen toimintaa.

Pohjanmaan Historiallinen Seura

Töysä-Seura on Pohjanmaan Historiallisen Seuran jäsen. Jäsenetuna on tullut Miilu-lehti.

TALOUS

Yhdistyksen tilikauden tulos oli 94,02 €. Toiminta on saatu järjestettyä Alavuden kaupungin myöntämän yleisavustuksen ja kaupungin palkkaamien kesätyöntekijöiden turvin. Olemme saaneet pidettyä museon avoinna kesä- ja heinäkuun ajan. Kotiseudun kasvot -lehden kulut olemme saaneet katettua lehden myynnillä ja mainostuloilla. Lehteen otettiin mainoksia kolmen sivun verran.

Ylipäänsä toiminta on saatu ylläpidettyä käytettävissä olevien varojen puitteissa. Talkootyöllä on ollut suuri merkitys.